

Alternatieve loopbaanoverstappen

Voor verkoopmedewerkers

17 februari 2016

Inleiding

Aanleiding

Het jaar 2016 begint weinig voorspoedig voor medewerkers van het warenhuis V&D / La Place nu is gebleken dat een doorstart niet is gelukt. Ook voor de schoenenketens van Macintosh (Manfield, Dolcis, Scapino, Invito, Pro Sport) en een deel van de DA-keten is het doek gevallen.

Een aantal grootwinkelbedrijven (warenhuizen en grotere winkels) verkeren in zwaar weer. Mogelijk zullen hierdoor duizenden werknemers in de detailhandel de komende tijd hun baan verliezen en op zoek moeten naar een nieuw toekomstperspectief binnen of buiten de sector. Dit is de aanleiding om nader te kijken naar de uitstroommogelijkheden voor verkopers. Wat zijn (kansrijke) alternatieve loopbaanoverstappen?

In deze analyse bekijken we de uitwijkmogelijkheden voor:

Verkopers:

- *Verkopers (zowel food als non-food)*
- *Leidinggevende/managers verkoop*
- *Verkopers (incl. leidinggevende/managers verkoop) jonger dan 25 jaar*
- *Verkopers (incl. leidinggevende/managers verkoop) tussen 25 en 45 jaar*
- *Verkopers (incl. leidinggevende/managers verkoop) ouder dan 45 jaar*

In dit rapport kijken we uitsluitend naar alternatieve loopbaanoverstappen. Zo geven we voor verkopers enkel de overstappen naar niet-verkoopberoepen.

Dit betekent niet dat er geen kansen zijn in de Detailhandel zelf. Integendeel, bijna de helft van het aantal verkopers dat na werkloosheid het werk hervat doet dit in de Detailhandel. Ondanks een aantal faillissementen trekt de werkgelegenheid in de detailhandel aan. Ook het aantal ontstane vacatures voor verkopers in de Detailhandel vertoont in 2015 een opgaande lijn. Na de economische crisis is het consumentenvertrouwen gestegen; mensen hebben meer te besteden. Dit vraagt om een grotere inzet van personeel. Echter, er is grote concurrentie onder werkzoekenden. Er zijn weliswaar vacatures, maar er is niet voor elke werkzoekende verkoper (meer) een arbeidsplaats. Daarnaast is er binnen de Detailhandel een verschuiving gaande in het type banen, onder andere als gevolg van de opkomst van online winkels.

Werkwijze / methodiek

Alternatieve beroepenoverstappen berekenen we op basis van drie pijlers: overeenkomstige competenties, historische loopbaanoverstappen en de vacaturemarkt.

1. Competenties

Competenties zijn te verdelen naar gedragscompetenties (soft skills) en harde competenties. Gedragscompetenties voor verkopers zijn bijvoorbeeld 'gericht zijn op klantbehoeften en -verwachtingen', het kunnen 'presenteren van artikelen/goederen' en 'overtuigen en beïnvloeden'. Harde competenties van verkopers zijn bijvoorbeeld rekenvaardigheden.

Voor dit onderzoek is enkel gekeken naar gedragscompetenties, er is helaas geen bruikbare informatie beschikbaar over harde skills op beroepsniveau. De gedragscompetenties zijn verkregen via www.competentieatlas.nl. Elke beroepsgroep die we in deze analyse onderscheiden kent een aantal 'belangrijke competenties', sommige beroepen kennen er slechts twee of drie en andere beroepen kennen vier of vijf belangrijke competenties. Vervolgens is gekeken welke beroepen overeenkomen met minimaal de helft van het aantal belangrijke competenties. Er is hier rekening gehouden met het beroepsniveau. Als voorbeeld: voor keukenassistenten/afwassers is niet gekeken naar verwante beroepen op hoger niveau (zoals artsen of officieren), een dergelijke overstap is namelijk niet reëel.

Beroepsgroep

Kent de volgende belangrijke gedragscompetenties:

Verkopers (zowel food als non-food)

(Idem voor leeftijdsgroepen)

- gericht zijn op klantbehoeften en –verwachtingen
- presenteren van artikelen/goederen
- overtuigen en beïnvloeden
- instructies en procedures opvolgen

Leidinggevende/managers verkoop

- gericht zijn op klantbehoeften en –verwachtingen
- presenteren van artikelen/goederen
- aansturen
- plannen en organiseren
- ondernemend en commercieel handelen

2. Historische loopbaanoverstappen

UWV beschikt over unieke gegevens uit het arbeidsverleden van mensen die de afgelopen jaren op enig moment waren ingeschreven als werkzoekende. Uit dit zogenoemde werkzoekendenbestand is af te leiden welke loopbaanwisselingen hebben plaatsgevonden in de periode 2010-2014. Er kan worden gekeken naar welke beroepen verkopers zijn overgestapt, ook is bekend welke leeftijd de overstappers hadden toen ze van baan wisselden. Per beroep(sgroep) is gekeken naar de meest voorkomende loopbaanoverstappen.

Stap 1 en 2 leveren twee lijsten op: één met beroepen die qua competenties verwant zijn en één met historische loopbaanoverstappen. Vervolgens zijn beide lijsten met elkaar gematcht. Hier gold als uitgangspunt: hoe meer competenties overeenkomen én hoe meer loopbaanoverstappen er in het verleden hebben plaatsgevonden, hoe hoger ze komen op de uiteindelijke lijst. Ook zijn sommige beroepen geclusterd.

3. Vacatures

Als laatste is gekeken in hoeverre de overstap kansrijk is, gezien de vraagzijde. UWV beschikt over een databestand met online vacatures op beroepsniveau die in januari 2016 zijn ontstaan.¹ Potentiële overstapberoepen met het laagste aantal online vacatures in 2015, zijn uit de lijst verwijderd, zodat alleen de kansrijkere loopbaanoverstappen overbleven.

Uiteindelijk leverde dit per beroep(sgroep) een top 15 op van alternatieve uitwijkmogelijkheden, gerangschikt op aantallen loopbaanoverstappen. Voor leeftijden wordt steeds een top 7 gegeven. Erbij vermeld is steeds het aantal openstaande online vacatures in januari 2016. Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen.

Goed om nog te vermelden: de lijsten geven een idee van mogelijke loopbaanoverstappen, maar houden uiteraard geen rekening met individuele achtergrondkenmerken, vaardigheden en interesses.

¹ Dit betreft enkel de vacatures die op werk.nl voor werkzoekenden zichtbaar worden gemaakt. Hierbij gaat het met name om vacatures die via het internet worden 'gespiderd' (naast de vacatures die door werkgevers of contractpartners van UWV op werk.nl worden geplaatst). Hoewel dit niet de totale vacaturemarkt weergeeft, is het wel een indicatie van de omvang de vacaturemarkt voor specifieke beroepsgroepen.

1. Verkopers

Hieronder volgen verschillende tabellen met uitwijkmogelijkheden. De lijsten zijn gerangschikt naar meest voorkomende loopbaanoverstappen.

Uitwijkmogelijkheden voor Verkopers (food en non-food)

Top 15, Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen

Alternatief overstapberoep	Online vacatures, openstaand in januari 2016
1. Medewerker bediening horeca	530
2. Callcentermedewerker	1.110
3. Receptionist (incl. hotel receptionist)	220
4. Commercieel medewerker binnendienst	2.000
5. Schoonmaker (interieur bedrijven, instellingen)	540
6. Leider kinderopvang	70
7. Medewerker klantenservice	1.040
8. Directiesecretaresse	200
9. Financieel-administratief medewerker	610
10. Magazijnmedewerker	760
11. Administratief medewerker secretariaat	200
12. Marketingmedewerker	200
13. Salesmanager	490
14. Vertegenwoordiger consumptiegoederen en gebruiksartikelen	210
15. Vertegenwoordiger technische producten	190

Bron: UWV

- Alternatieve overstapberoepen voor verkopers liggen voornamelijk op het terrein van horeca, klantcontact en commerciële functies. Ook Leider Kinderopvang komt hoog voor op de lijst. Dit beroep kent nu weliswaar nog relatief weinig vacatures, maar de kansen zullen naar verwachting toenemen de komende jaren naarmate de vraag naar formele kinderopvang weer gaat stijgen.
- Let op: caissières en winkelhulpjes zijn niet meegenomen als mogelijk alternatief uitwijkberoep. Deze beroepen zien we namelijk vaak in combinatie met verkopers.

Uitwijkmogelijkheden voor leidinggevenden/managers verkoop (food en non-food)

Top 15, Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen

Alternatief overstapberoep	Online vacatures, openstaand in januari 2016
1. Commercieel medewerker binnendienst	2.000
2. Medewerker bediening horeca	530
3. Directiesecretaresse	200
4. Medewerker klantenservice	1.040
5. Callcentermedewerker	1.110
6. Accountmanager ict	240
7. Accountmanager consumptiegoederen en gebruiksartikelen	120
8. Salesmanager	490
9. Accountmanager zakelijke diensten	810
10. Logistiek manager	330
11. Receptionist (incl. hotel receptionist)	220
12. Vertegenwoordiger technische producten	190
13. Tandartsassistent	160
14. Sales promotor	130
15. Accountmanager technische producten	440

Bron: UWV

- Kansrijke loopbaanoverstappen voor leidinggevende/managers in de verkoop zijn er met name in de commerciële dienstverlening, administratie en receptie.

Uitwijkmogelijkheden voor Verkopers² jonger dan 25 jaar

Top 7, Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen

Alternatief overstapberoep	Online vacatures, openstaand in januari 2016
1. Medewerker bediening horeca	530
2. Callcentermedewerker	1.110
3. Commercieel medewerker binnendienst	2.000
4. Schoonmaker (interieur bedrijven, instellingen)	540
5. Leider Kinderopvang	70
6. Receptionist (incl. hotel receptionist)	220
7. Medewerker klantenservice	1.040

Bron: UWV

- Jonge verkopers (jonger dan 25 jaar) hebben de beste uitwijkmogelijkheden in de horeca. Ook biedt de schoonmaak en klantcontact (callcenter, klantenservice, receptionist) kansrijke alternatieven. In tegenstelling tot de andere leeftijdsgroepen, vinden we hier de leider Kinderopvang. Het vak is met name in trek onder jonge meiden.

Uitwijkmogelijkheden voor Verkopers³ 25 – 45 jaar

Top 7, Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen

Alternatief overstapberoep	Online vacatures, openstaand in januari 2016
1. Commercieel medewerker binnendienst	2.000
2. Medewerker bediening horeca	530
3. Receptionist (incl. hotel receptionist)	220
4. Callcentermedewerker	1.110
5. Helpende thuiszorg	80
6. Schoonmaker (interieur bedrijven, instellingen)	540
7. Medewerker klantenservice	1.040

Bron: UWV

- Verkopers in de leeftijdsgroep 25 tot 45 jaar hebben overstapmogelijkheden in de klantcontact (callcenter, klantenservice, receptionist), horeca en schoonmaak. Daarnaast is het beroep helpende in de thuiszorg een logische overstap. In het verleden zijn veel verkopers in deze leeftijdsklasse overgestapt naar dit beroep. Nu staat het beroep echter onder druk en zijn er relatief weinig vacatures.

Uitwijkmogelijkheden voor Verkopers⁴ 45-plussers

Top 7, Vacatureaantallen zijn afgerond op 10-tallen

Alternatief overstapberoep	Online vacatures, openstaand in januari 2016
1. Receptionist (incl. hotel receptionist)	220
2. Medewerker bedrijfsrestaurant	70
3. Schoonmaker (interieur bedrijven, instellingen)	540
4. Medewerker bediening horeca	530
5. Helpende thuiszorg	80
6. Callcentermedewerker	1.110
7. Commercieel medewerker binnendienst	2.000

Bron: UWV

- Verkopers die ouder zijn dan 45 jaar hebben als nummer 1 alternatieve loopbaanoverstap, de overstap naar receptionist. Ook zien we in het lijstje de helpende in de thuiszorg terug. Daarnaast zijn er alternatieven op het gebied van horeca en schoonmaak. In tegenstelling tot andere leeftijdsgroepen is de overstap naar medewerker bedrijfsrestaurant een logisch alternatief, al kent dit beroep verhoudingsgewijs weinig vacatures.

² Inclusief leidinggevende/managers verkoop

³ Inclusief leidinggevende/managers verkoop

⁴ Inclusief leidinggevende/managers verkoop

Colofon

Uitgave

UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Tel. 06 506 471 611 / freek.kalkhoven@uwv.nl

Auteurs

Freek Kalkhoven
Lisan van den Beukel
Kees van Uitert
Rob Witjes

